

Sygn. akt I C 282/14

Dnia 15 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Paweł Poręba

Protokolant: Katarzyna Gołyźniak

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2014 roku w Nowym Sączu

sprawy z powództwa T. K.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N.

o stwierdzenie nieważności uchwały

I. stwierdza nieważność uchwały nr 1/14 Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. z dnia 28 stycznia 2014r. w sprawie wykluczenia ze Spółdzielni członka T. K.;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 397 zł (trzysta dziewięćdziesiąt siedem złotych), w tym 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt I C 282/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 15 lipca 2014 roku

Powódka T. K. w pozwie z dnia 03 marca 2014 roku skierowanym przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. domagała się (k. 1-3) stwierdzenia nieważności uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni nr (...)/2014 z dnia 28 stycznia 2014 roku w przedmiocie wykluczenia jej jako członka ze spółdzielni i zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania.

Według twierdzeń powódki podstawą stwierdzenia nieważności uchwały nr 1/2014 była sprzeczność uchwały z regulacją prawa spółdzielczego, tj. art. 24§5, według którego uchwała o wykluczeniu powinna zostać uzasadniona i art.24§2, według którego wykluczenie może nastąpić, gdy z winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie członka w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowienia statutu lub dobrymi obyczajami.

Powódka podniosła, iż statut pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. dodatkowo w §16 ust.1 stanowi, że wykluczenie członka może nastąpić, gdy dążenia spółdzielni do zmiany postępowania członka okazały się bezskuteczne. W ust.2 lit a i h §16 wskazuje się jako przyczynę wykluczenia uporczywe naruszanie postanowień statutu, regulaminów i innych uchwał organów spółdzielni oraz rażące lub uporczywe wykraczanie przeciwko porządkowi domowemu, które czyni uciążliwym korzystanie z innych lokali.

Zdaniem T. K. ponieważ zaskarżona uchwała nie wskazuje jakimi konkretnymi zachwianiami powódka naruszyła prawo lub statut, to pozostaje ona w sprzeczności z przepisami prawa i powinna zostać stwierdzona jej nieważność.

Strona pozwana (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w N. w odpowiedzi na pozew wniosła (k. 13-16) o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

(...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w N. wyjaśniła, że uchwała została podjęta, ponieważ z inicjatywą wystąpili mieszkańcy budynku (...) przy ul. (...) w N., w którym zamieszkuje powódka z rodziną. Inicjatywa była wywołana nagannym

zachowaniem syna powódki D. K., który urządzał awantury na klatce schodowej, brał udział w bójkach, niszczył mienie. Mieszkańcy budynku obawiali się o swoje bezpieczeństwo, w związku z zakłócaniem porządku i spoczynku nocnego przez syna powódki i osoby, które go odwiedzały.

Podstawę podjęcia zaskarżonej uchwały zdaniem strony pozwanej stanowiły art.24 §1 i 2 oraz § 4 ustawy prawo spółdzielcze oraz postanowienia Statutu zawarte w §14 pkt 2, §16 ust.1, 2 lit. h, §18 ust.1 oraz § 135 ust.13.

Według strony pozwanej nie ma podstaw do stwierdzenia nieważności uchwały, ponieważ powódka była informowana o motywach jej podjęcia wcześniejszymi upomnieniami oraz uczestniczyła w zebraniu Komisji Nadzorczej rozpatrującej wnioski mieszkańców (k.13).

W piśmie procesowym z dnia 04 kwietnia 2014 roku powódka T. K. podtrzymując pozew (k. 52-55) podkreśliła także, że nie może ponosić odpowiedzialności za zachowanie syna, tym bardziej, że podejmowała wszelkie kroki, by wymusić na nim poprawne postępowanie, w tym poddanie leczeniu odwykowemu. Nie można jej przypisać winy w naruszeniu postanowień ustawy lub statutu, bądź rażącego niedbalstwa, dlatego powództwo powinno zostać uwzględnione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka T. K. do 28 stycznia 2014 roku legitymowała się członkostwem w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N..

Wraz z mężem M. K. i pełnoletnim synem D. K. powódka zajmuje od kilku lokal mieszkalny nr (...) w budynku przy ul. (...) w dyspozycji (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. zarządzany przez (...)3, którego kierownikiem jest R. K..

Zgodnie z aktem notarialnym z dnia 19 grudnia 2012 roku lokal mieszkalny nr (...) w budynku przy ul. (...) stanowi odrębną własność T. K. i M. K. na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej

Dowód: (akta członkowskie T. K. – w szczególności akt notarialny z 19 grudnia 2012 roku, odpis z księgi wieczystej KW nr (...); zeznania świadka R. K. - od 00:17:02 k. 67/2)

Syn powódki D. K. posiada problem alkoholowy.

Powódka zwracała się do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta N. o wszczęcie postępowania o leczenie odwykowe syna D. K.. Sąd wydał postanowienie zobowiązujące D. K. do leczenia odwykowego w 2007 roku (sygn. III R Ns 357/07), a w 2009 roku postępowanie zostało umorzone z uwagi na upływ okresu 2 lat przewidzianego w art. 34 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (sygn. Alk 103/07).

Po raz kolejny postępowanie o poddanie D. K. leczeniu odwykowemu zostało wszczęte w 2010 roku i zakończone zostało wydaniem postanowienia z dnia 15 września 2010 roku, sygn. III RNs 181/10, w przedmiocie zastosowania wobec D. K. leczenia odwykowego w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego.

Postanowieniem z dnia 08 października 2012 roku w sprawie do sygn. Alk 68/10, postępowanie zostało umorzone.

Dowód: (postanowienie Sądu Rejonowego w N.z dnia 08 października 2012 roku sygn. Alk 68/10 – k.56, informacja UM w N. z dnia 03 lipca 2014 roku (...). (...). (...).7.2010 – k.75,

w aktach Sądu Rejonowego w N. sygn. III RNs 181/10 Alk 68/10: postanowienie z dnia 30 listopada 2009 roku sygn. Alk 103/07 – k.2, postanowienie z dnia 15 września 2010 roku – k.74, postanowienie z dnia 08 października 2012 roku – k.138)

W (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. obowiązuje Statut z 2008 roku oraz „Regulamin utrzymania czystości, porządku, higieny i estetyki w obiektach GSM oraz w ich otoczeniu” uchwalony uchwałą Rady Nadzorczej nr 7/09 z dnia 28 stycznia 2009 roku.

Dowód: (uchwała RN nr 7/09 z dnia 28 stycznia 2009 roku – k.35, regulamin – k. 36-39, statut – k.48; odpis z KRS (...) – k. 40-47)

Lokatorzy budynku przy ul. (...) zwrócili się jesienią 2013 roku za pośrednictwem Zarządu Administracji (...) ((...))3 do Spółdzielni z prośbą o podjęcie działań, które doprowadzą do poprawy bezpieczeństwa zamieszkiwania w budynku.

Wskazali na naganne zachowanie syna powódki D. K., który wspólnie z odwiedzającymi go kolegami zakłóca spokój mieszkańców, doprowadza do dewastacji klatek schodowych.

Dowód: (pismo mieszkańców (...)3 do GSM z dnia 27 września 2013 roku – k.17-18, zeznania świadka R. K. - od 00:17:02 k.67/2)

W związku z powyższym pismem kierownik (...)3 R. K. wystosował do zarządu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. pismo z dnia 30 października 2013 roku znak E/A- (...), dotyczące wykluczenia z członkostwa spółdzielni powódki T. K. oraz jej męża M. K. z powodu uporczywego naruszania zasad Regulaminu utrzymania czystości, porządku, higieny i estetyki w obiektach GSM przez ich syna D. K.. W treści pisma wskazano na szczególnie uciążliwe zachowanie D. K., który wspólnie z kolegami doprowadza m.in. do zakłócania spokoju w budynku, dewastacji budynku, bójek na klatkach schodowych, co skutkuje brakiem poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Kierownik wskazał, że Rada Członkowska (...)3 na posiedzeniu w dniu 28 października 2013 roku zaopiniowała pozytywnie wniosek Komisji Społeczno-Wychowawczej w sprawie wszczęcia procedury związanej z wykluczeniem małżeństwa K. z członkostwa w spółdzielni uzasadniając decyzję odpowiedzialnością głównego lokatora za zachowanie osób – w tym również członków rodziny zamieszkujących w ich lokalu.

Komisja Mieszkaniowo-Samorządowa w opinii z dnia 16 grudnia 2013 roku zauważała, że obok nagannego zachowania syna powódki D. K., sama powódka dezorganizuje, uniemożliwia i utrudnia pracę Rady Nadzorczej, ponieważ pomimo wezwania podczas posiedzenia Rady w dniu 26 listopada 2013 roku nie opuściła sali obrad wraz z innymi członkami spółdzielni. Zauważono, że takie zachowanie powódki nie było incydentalne, ale powtarza się podczas obrad także innych organów samorządowych, tj. Rada Członkowska (...)3, Walne Zgromadzenie.

Dowód: (pismo kierownika (...)3 R. K. z dnia 30 października 2013 roku znak E/A- (...) – k.19, wniosek Rady Członkowskiej (...)3 z dnia 28 października 2013 roku – k.20, opinia Komisji Mieszkaniowo-Samorządowej z dnia 16 grudnia 2013 roku – k.22, zeznania przedstawiciela strony pozwanej I. P. - od 01:01:00 k.68/2)

W związku z zawiadomieniami Zarządu Spółdzielni kierowanymi do K. w N. zalecono dokonywanie częstych kontroli bloku przy ul. (...).

Przeciwko D. K. był kierowany do Sądu Rejonowego w N. wniosek o ukaranie za wykroczenie polegające na uszkodzeniu w dniu 15 września 2013 roku mienia spółdzielni poprzez wybitcie szyby w drzwiach klatki schodowej powodując straty w wysokości 45,25 zł.

Oprócz tego pomimo podjęcia w rejonie bloku przy ul. (...) kilkudziesięciu interwencji policji nie odnotowano w okresie od 2010 roku w Komendzie Miejskiej Policji w N. skarg na zachowanie D. K. w rejonie bloku przy ul. (...) w N..

Dowód: (pismo K. w N. z dnia 13 listopada 2013 roku (...) (...) – k.21, pismo K. w N. z dnia 14 listopada 2013 roku – k. 32; pismo K. w N. z dnia 10 lipca 2014 roku – k. 77, zeznania powódki T. K. - od 0:54:44, k. 68/2)

W dniu 19 grudnia 2013 roku Zarząd (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. podjął uchwałę nr 910/13 w sprawie skierowania do Rady Nadzorczej wniosku o wykluczenie powódki ze spółdzielni w związku z naruszeniem postanowień Statutu, Regulaminu utrzymania czystości, porządku, higieny i estetyki w obiektach GSM oraz ich otoczeniu i innych uchwał organów spółdzielni.

Zarząd wystosował do Rady Nadzorczej wnioski z dnia 19 grudnia 2013 roku o wykluczenie T. K. i M. K. z grona członków spółdzielni.

Dowód: (uchwała Zarządu GSM z dnia 19 grudnia 2013 roku nr 910/13 – k.6, wniosek o wykluczenie ze spółdzielni z dnia 19 grudnia 2013 roku – k.26)

Powódka została zaproszona przez zarząd na posiedzenie Rady Nadzorczej z dnia 28 stycznia 2014 roku.

Dowód: (zawiadomienie z dnia 19 grudnia 2013 roku – k.23, zeznania powódki T. K. - od 0:51:32 k. 68)

W piśmie z dnia 21 stycznia 2014 roku zarząd Spółdzielni zwrócił się do Komendy Miejskiej Policji o udzielenie informacji o interwencjach podejmowanych w bloku przy ul. (...) z udziałem D. K..

Komenda Miejska Policji udzieliła jedynie informacji, że w okresie od stycznia 2013 roku do stycznia 2014 roku w bloku przy ul. (...) przeprowadzono 7 interwencji bez wskazania uczestników.

Dowód: (pismo GSM z dnia 21 stycznia 2014 roku znak E/A- (...) – k.33, pismo Komendy Miejskiej Policji z 10 lipca 2014 roku – k. 34)

W dniu 28 stycznia 2014 roku Rada Nadzorcza (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. podjęła uchwałę nr 1/14 w sprawie wykluczenia ze spółdzielni członka T. K..

W uzasadnieniu uchwały podane zostało, że Zarząd (...) zgłosił do Rady Nadzorczej wnioski o wykluczenie członka w związku z naruszeniem postanowień Statutu i „Regulaminu utrzymania czystości, porządku, higieny i estetyki w obiektach GSM w N. i ich otoczeniu”.

Z dokumentów sprawy miało wynikać, że członkini nadal nie przestrzega wymienionego Regulaminu.

W dalszej części uzasadnienia zacytowana została treść art.24§2 ustawy prawo spółdzielcze oraz §16 statutu.

Z powołaniem na powyższe Rada Nadzorcza uznała, że dalsze pozostawianie powódki w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami Statutu. Powódka została pouczone o prawie złożenia odwołania do Walnego Zgromadzenia oraz o prawie zaskarżenia uchwały do sądu.

Dowód: (uchwała nr 1/14 z dnia 28 stycznia 2014 roku – k.4)

W piśmie Zarządu z dnia 30 stycznia 2014 roku powódka została poinformowana o podjęciu uchwały z dnia 28 stycznia 2014 roku w przedmiocie wykluczenia z grona członków spółdzielni. Powódka odebrała pismo w dniu 04 lutego 2014 roku.

Dowód: (pismo z dnia 30 stycznia 2014 roku znak (...) z potwierdzeniem odbioru – k.27-28)

W piśmie Rady Nadzorczej z dnia 07 lutego 2014 roku powódka została poinformowana o przebiegu procesu formułowania wniosku o wykluczenie z grona członków spółdzielni. Powódka odebrała pismo w dniu 10 lutego 2014 roku.

Dowód: (pismo Rady Nadzorczej z dnia 07 lutego 2014 roku znak (...)/2014r. z potwierdzeniem odbioru – k.30-31)

Ostatnia interwencja Policji z udziałem D. K. odbyła się jesienią 2013 roku.

Od dnia 22 maja 2014 roku D. K. odbywa karę pozbawienia wolności 1 roku i 3 miesięcy.

Dowód: (pismo K. w N. z dnia 13 listopada 2013 roku (...)(...)- k.21, zeznania powódki T. K. - od 00:51:32 k.68/2)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt dokumentów, zeznań świadka R. K. oraz powódki i przedstawiciela strony pozwanej.

Świadek R. K. (od 00:17:02 k.67/2) jako kierownik (...)3, który zarządza budynkiem przy ul. (...) zamieszkałym m.in. przez powódkę zrelacjonował skargi mieszkańców, jakie do niego docierały w związku z zachowaniem syna powódki D. K. oraz osób go odwiedzających. Przyznał, że zachowaniem syna powódki D. K. było przyczyną sporządzenia wniosku do zarządu o wykluczenie powódki z grona członków spółdzielni.

Powódka T. K. (od 00:51:32 k.68/2) odniosła się do aktualnej sytuacji syna, który odbywa karę pozbawienia wolności i wyjaśniła zgodnie z prawdą, że jako jego matka podejmowała czynności o leczenie odwykowe syna. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w piśmie Komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych z 03 lipca 2014 roku (k. 75).

I. P. (od 01:01:00 k.68/2) występująca w charakterze strony pozwanej potwierdziła, że to mieszkańcy bloku przy ul. (...) wystąpili z inicjatywą wykluczenia powódki z powodu zachowania syna, a wniosek był opiniowany przez członków spółdzielni i przekazany do rozpatrzenia przez Radę Nadzorczą.

Na podstawie dokumentów dołączonych do odpowiedzi na pozew, których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sąd ustalił czynności podejmowane w okresie grudnia 2013 roku i stycznia 2014 roku przez organy (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. zmierzające do wykluczenia powódki z rejestru członków.

Na podstawie uchwały nr 1/14 z dnia 28 stycznia 2014 roku Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. (k. 4) Sąd ustalił jej treść.

W oparciu o pozostałe dokumenty dołączone do akt niniejszej sprawy oraz w oparciu o akta członkowskie T. K. i akta III RNs 181/10 Sądu Rejonowego wN. Sąd czynił ustalenia co do zdarzeń i okoliczności z nich wynikających.

W ocenie Sądu brak podstaw do kwestionowania powyższych ustaleń.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Powódka wniosła o stwierdzenie nieważności uchwały nr 1/14 z dnia 28 stycznia 2014 roku Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. (k. 4) z powodu sprzeczności z ustawą.

Na podstawie art. 24 § 6 ust.2 ustawy z dnia 16 września 1982 roku prawo spółdzielcze (Dz.U.2013.1443 j.t.) członek spółdzielni ma prawo zaskarżyć uchwałę rady nadzorczej do sądu w terminie sześciu tygodni od dnia doręczenia członkowi uchwały z uzasadnieniem; przepisy art. 42 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z dyspozycją art. 42§2 ustawy prawo spółdzielcze uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna, natomiast według §3 uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu.

Bezspornie zaskarżona uchwała nr 1/14, której stwierdzenia nieważności domagała się powódka została podjęta przez Radę Nadzorczą spółdzielni w przedmiocie wykluczenia powódki z grona członków tej spółdzielni.

Podkreślić trzeba – a wynika to z art.24 §1 w/w ustawy prawo spółdzielcze - , iż Spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka.

Wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami.

Statut określa przyczyny wykluczenia (art.24 §2 ustawy prawo spółdzielcze).

Wykluczenia albo wykreślenia może dokonać, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza albo walne zgromadzenie spółdzielni (art.24 §4).

Z dyspozycji art. art.24 § 5 w/w ustawy prawo spółdzielcze wyraźnie wynika, iż organ, który podjął uchwałę w sprawie wykreślenia albo wykluczenia, ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały. Uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie.

Jeżeli organem właściwym w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka ze spółdzielni jest, zgodnie z postanowieniami statutu, rada nadzorcza, członek spółdzielni ma prawo:

1)odwołać się od uchwały o wykluczeniu albo wykreśleniu do walnego zgromadzenia, w terminie określonym w statucie, albo

2)zaskarżyć uchwałę rady nadzorczej do sądu w terminie sześciu tygodni od dnia doręczenia członkowi uchwały z uzasadnieniem; przepisy art. 42 stosuje się odpowiednio (§6).

Biorąc powyższe pod uwagę oraz uwzględniając §16 Statutu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. (k. 48) wskazać należy, że pozwana Spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka.

Wykluczenie członka ze Spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami Statutu Spółdzielni lub dobrymi obyczajami o ile dążenia Spółdzielni do zmiany postępowania członka okazały się bezskuteczne (§16 ust.1).

Wykluczenie członka może w szczególności nastąpić m.in., gdy członek: uporczywie narusza postanowienia Statutu, regulaminów oraz innych uchwał organów Spółdzielni, wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu czyniąc uciążliwym korzystanie z innych lokali (§16 ust.2 a, h).

Według §18 ust.3 statutu Rada Nadzorcza pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze Spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały.

Statut (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. w §18 ust.3 powtarzając regulację ustawową wskazuje, że uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motywy, którymi kierowała się (...) uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w Statucie (k.48).

Dodać należy, iż według §2 ust.5 aktu wewnętrznego (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N., tj. Regulaminu utrzymania czystości, porządku, higieny i estetyki w obiektach (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. oraz ich otoczeniu (k. 36 , załącznik do uchwały nr 7/09 k. 35) mieszkaniowiec jest odpowiedzialny za wszystkie osoby wspólnie z nim zamieszkujące w danym lokalu stale lub okresowo, a nawet chwilowo w nim przebywające.

Zgodnie §17 ust.2a W razie uporczywego naruszania postanowień Regulaminu zarząd został upoważniony do złożenia wniosku do Rady Nadzorczej o wykluczenie członka ze spółdzielni (Regulamin – k.36-39).

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie – uwzględniając brzmienie przedstawionych wyżej przepisów prawa oraz treść uchwały nr 1/14 z 28 stycznia 2014 roku (k. 4) - uprawnione było wytoczenie przez powódkę T. K. powództwa o stwierdzenie nieważności tej uchwały.

Wykluczony członek spółdzielni dysponuje różnymi rodzajowo roszczeniami w zależności od charakteru uchybień, jakimi, jego zdaniem, dotknięta jest uchwała rady nadzorczej o jego wykreśleniu.

W przypadku sprzeczności uchwały z ustawą, ustawa prawo spółdzielcze przewiduje jak wskazano ogólną sankcję nieważności uchwały (art. 42 § 2). W tym wypadku, właściwe jest zatem tylko powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały oparte na art. 189 k.p.c.

Powództwo o uchylenie uchwały rady nadzorczej zgodnie z art. 42 § 3 ustawy prawo spółdzielcze przysługuje wtedy, gdy opiera się ono na zarzucie sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, bądź dobrymi obyczajami lub gdy godzi w interesy spółdzielni albo miała na celu pokrzywdzenie członka (tak: wyrok SA w Łodzi z dnia 19 czerwca 2013 roku I ACa 141/13, publ. LEX nr 1339378).

Uchwała, co do której zachodzi sprzeczność z ustawą, nie może zostać uchylona, ponieważ uchylenia można się domagać w przypadku, gdy chodzi o nieważność względną. Na mocy art. 42 § 2 ustawy prawo spółdzielcze uchwała sprzeczna z prawem dotknięta jest sankcją nieważności ex lege, co może być przedmiotem ustalenia w procesie, ale żądanie jej uchylenia jest bezprzedmiotowe (tak: wyrok SA w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2012 roku I ACa 468/12, publ. LEX nr 1216274, wyrok SN z dnia 26 listopada 2010 roku IV CSK 269/10, publ. LEX nr 707917, wyrok SA w Warszawie z dnia 10 września 2013 roku I ACa 378/13, publ. LEX nr 1394303, wyrok SA w Krakowie z dnia 14 września 2012 roku I ACa 784/12, publ. LEX nr 1223212).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie pogląd ten podziela.

Powódka otrzymała uchwałę Rady Nadzorczej z uzasadnieniem w dniu 04 lutego 2014 roku (k. 27-28). Pozew został złożony w dniu 03 marca 2014 roku (k. 1).

Do skorzystania z powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały na podstawie art.189 k.p.c. w zw. z art.42§2 prawa spółdzielczego obowiązkiem powoda jest wskazanie jakie przepisy prawa narusza kwestionowana uchwała.

Oznacza to, że aby z takiego powództwa skorzystać należy wskazać konkretny przepis prawa (tak: wyrok SA w Gdańsku z dnia 23 maja 2013r. V ACa 139/13, publ. LEX nr 1344034).

Według powódki sprzeczność uchwały z prawem wynika z tego, że uchwała nie zawierała uzasadnienia, o którym jest mowa w art.24 §5 zd. 2 ustawy prawo spółdzielcze. Przepis ten wyraźnie wskazuje, iż uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie.

W ocenie Sądu w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały (k. 4) znalazło się tylko lakoniczne stwierdzenie, że powódka narusza postanowienia Statutu i regulaminu utrzymania czystości, nadal nie przestrzega wymienionego regulaminu.

Uzasadnienie uchwały nie zawiera natomiast odniesienia do jakichkolwiek konkretnych zachowań, które stanowiłyby wypełnienie postawionych powódce ogólnikowych zarzutów, tj. nie wyjaśnia jakie zachowania lub postawy powódki naruszają konkretne postanowienia statutu lub regulaminu.

Taka zatem forma uchwały bez uzasadnienia wymaganego ustawą jest z nią sprzeczna. Okoliczność ta wypełnia przesłanki stwierdzenia nieważności uchwały.

Powódka posiada niewątpliwie interes prawny w stwierdzeniu nieważności zaskarżonej uchwały nr 1/14, ponieważ od powyższego uzależnione jest jej dalsze członkostwo w spółdzielni oraz korzystanie z praw przysługujących członkom.

Z treści zaskarżonej uchwały nr 1/14 nie wynikają konkretne przyczyny wykluczenia powódki z grona członków.

Podstawy wykluczenia powódki zostały natomiast wskazane przez stronę pozwaną dopiero w odpowiedzi na pozew (k. 13-16).

Tymczasem zakres kognicji sądu badającego powództwo, którego przedmiotem jest wykluczenie ze spółdzielni ograniczony jest do tych tylko przyczyn wykluczenia, które wyraźnie zostały wymienione w treści uchwały.

Nie jest dopuszczalne formułowanie przez spółdzielnię w toku postępowania sądowego innych zarzutów, które uzasadniać mają zasadność uchwały (tak: wyrok SA w Krakowie z dnia 5 grudnia 2012 roku I ACa 1114/12, publ. LEX nr 1267298).

Wskazać trzeba, że wykluczenie ze spółdzielni może zostać dokonane jedynie w przypadku, gdy konkretne, zawinione zachowanie członka spółdzielni powoduje, że jego dalsze pozostawanie w Spółdzielni będzie nie do pogodzenia z postanowieniami statutu lub zasadami współżycia społecznego. Uchwała o wykluczeniu powinna wyraźnie przyczynę wykluczenia wskazywać.

Ocena, czy konkretne (wskazywane w uchwale) zachowanie członka może stać się podstawą wykluczenia, podlega kontroli sądu.

Rola sądu w tym postępowaniu nie polega na ocenie całokształtu zachowania się i działalności członka, lecz jedynie na zbadaniu, czy przyczyny podane w uchwale o wykreśleniu (wykluczeniu) istniały i czy wykreślenie (wykluczenie) członka Spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu (tak: wyrok SA w Warszawie z dnia 7 października 2010 roku I ACa 441/10, publ. LEX nr 1120133, wyrok SA w Katowicach I ACa 158/06, publ. LEX nr 217195, wyrok SN z dnia 21 maja 2004r. V CK 443/03, publ. M.S.. 2004/5/14).

Rzeczywistą przyczyną wykluczenia powódki T. K. z (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. miało być zachowanie jej syna D. K., który poprzez awanturnicze i agresywne zachowanie pod wpływem alkoholu z udziałem kolegów i dewastację mienia działał na szkodę interesu spółdzielni.

Nawet gdyby uwzględnić argumentację spółdzielni, iż powódka znała ustne motywy wykluczenia, ponieważ były jej komunikowane podczas posiedzeń, w których uczestniczyła, to i tak nie wypełniały one przesłanek wykluczenia ze spółdzielni.

Przyczyny wykluczenia powódki zostały wywiedzione z zachowania jej syna jako współzamieszkującego i osoby pełnoletniej oraz oparte na §2 ust.5 Regulaminu przewidującego odpowiedzialność mieszkańca w zakresie przestrzegania postanowień regulaminu także za osoby z nim współzamieszkujące.

O ile teoretycznie powódce T. K. można przypisać odpowiedzialność za dorosłego syna, o tyle nie można takiego rodzaju odpowiedzialności zbiorowej, czy zastępczej uznać za wystarczającą do wykluczenia ze spółdzielni.

Podstawą wykluczenia ze spółdzielni według postanowień ustawy, statutu i Regulaminu może być tylko zachowanie szczególne, kwalifikowane, bowiem powinno nosić cechy zawinienia lub rażącego niedbalstwa (tak: wyrok SA we Wrocławiu z dnia 13 czerwca 2013 roku I ACa 574/13, publ. LEX nr 1335785, wyrok SN z dnia 28 października 1983 roku I PR 92/83, publ. OSP 1985/7/155).

Powódka T. K. swoją postawą lub zachowaniem nie naruszyła postanowień regulaminu, statutu, ustawy. Jednostkowe zajęcie nieopuszczenia sali posiedzeń Rady Nadzorczej, pomimo iż nie była jej członkiem, nie stanowiło takiego uchybienia, ponieważ podczas posiedzenia rozpatrywany był wniosek wykluczenia jej ze spółdzielni, dotyczył zatem jej istotnych interesów.

Nie można też powódce przypisać bezpośredniego zawinienia lub rażącego niedbalstwa, w związku z postawą syna. D. K. jest osobą pełnoletnią. Powódka jako jego matka nie mogła mieć wpływu na jego zachowanie, pomimo współzamieszkiwania. Nie była prowokatorką jego nagannego zachowania. Z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, że podejmowała wszelkie dostępne kroki, by wymusić na synu poprawę zachowania, tj. inicjowała postępowanie o poddanie syna leczeniu alkoholowemu, wypraszała towarzystwo, które gromadziło się z synem na klatkach schodowych.

Reasumując, o ile mieszkańcy bloku przy ul. (...) jako członkowie spółdzielni byli uprawnieni do wystąpienia do zarządu z inicjatywą zapewnienia spokoju i ładu w ich budynku, o tyle Rada Nadzorcza (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. podjęła nieadekwatne środki zmierzające do zadośćuczynienia ich wnioskowi.

Wykluczenie członka za niezawinione przez niego zachowanie domownika nie było zasadne.

Zastosowanie tak drastycznych środków, jak wykluczenie ze spółdzielni lub sprzedaż licytacyjna lokalu (art.17¹⁰ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych Dz.U.2013.1222 j.t.) wymaga wykazania zdeterminowanego działania członka nastawionego na szkodzenie członkom lub mieniu spółdzielni. Nawet sama dewastacja mienia czy zakłócanie spoczynku nocnego mieszkańców bloku nie wypełnia tych znamion, o ile nie można im przypisać formy kwalifikowanej, tj. działania rażącego lub uporczywego.

D. K. jest osobą uzależnioną od alkoholu. Nie jest znana motywacja jego nagannego zachowania. Z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, że został ukarany, ale tylko raz za wybite szyby w bloku. Brak informacji o tym, ile interwencji policji było spowodowanych jego zachowaniem i jaki był ich przebieg.

Biorąc powyższe pod uwagę, przy zastosowaniu art.189 k.p.c., w zw. z art. 24 i 42§2 ustawy z 16 września 1982 roku prawo spółdzielcze Sąd stwierdził nieważność uchwały nr 1/14 Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w N. z dnia 28 stycznia 2014 roku w sprawie wykluczenia ze Spółdzielni członka T. K. o czym orzeczono jak w pkt. I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł jak w pkt. II wyroku.

Powództwo zostało uwzględnione. Strony działały przez profesjonalnych pełnomocników ustanowionych z wyboru. Powódka uiszczyła opłatę od pozwu w kwocie 200 złotych (k. 1).

Na podstawie art.98 k.p.c. statuującej zasadę odpowiedzialności za wynik procesu Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 397 złotych w tym 200zł opłaty od pozwu, 17zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 180zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (§11 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Dz. U. z 2013 roku t.j. poz.461).

SSO Paweł Poręba